

Буйрук *№24 15.01.16 м*

“Үй-бүлөлүк медицина жана жалпы дарыгерлер практикалык борборлорунун 2016-жылга ден соолукту чыңдоо боюнча иш чараларынын планын бекитүү жөнүндө”

Улуттук “Ден соолук” программасын ишке ашырууда баштапкы медико-санитардык жардам (БМСЖ) деңгээлинде калк арасында ден соолукту чыңдоо боюнча алдын алуу программаларынын натыйжалуулугун жогорулатууга жергиликтүү коомчулукту активдештирүү жана тартуу максатында

БУЙРУК КЫЛАМ:

1. Үй-бүлөлүк медицина борборлорунун (ҮМБ) жана жалпы дарыгердик практикалык борборлорунун (ЖДПБ) 2016-жылга ден соолукту чыңдоо боюнча иш-чаралар планы бекитилсин (1- тиркеме);
2. Республикалык ден-соолукту чыңдоо борборунун директору Г.Т. Айтмурзаева камсыз кылсын:
  - 2.1. өтүлүүчү иш чараларга уюштуруу жана методикалык жардам көрсөтүү;
  - 2.2. ден соолукту чыңдоо программаларына мониторинг жүргүзүү;
  - 2.3. ден соолукту чыңдоо программаларын колдогон донорлордун ишмердүүлүгүн координациялоо.
3. Областтардын саламаттык сактоо координаторлору, Ош шаарынын саламаттык сактоо координатору, Бишкек шаардык саламаттык сактоо департаментинин директору райондук, шаардык ҮМБ/ жалпы дарыгердик практикалык борборлорунун (ЖДПБ) ушул тиркемеге ылайык ден

соолукту чыңдоо боюнча иш чараларын координациялоону камсыз кылышсын.

4. ҮМБ/ЖДПБ директорлору камсыз кылсын:

- 4.1. ден соолукту чыңдоо жана оорулардын алдын алуу боюнча иш-чараларды уюмдун бекитилген пландарына ылайык ишке ашыруу;
- 4.2. ден соолукту чыңдоо кабинетинин адистеринин кварталда бир (февраль, апрель, сентябрь, декабрь) бекитилген айылдарга чыгуусу ушул тиркемеге ылайык ҮМБ/ ЖДПБнун бюджетинен камсыз кылынсын;
- 4.3. ушул тиркемеге ылайык иш-чараларды аткаруу;
- 4.4. отчеттуулуктун бекитилген формаларына ылайык квартал сайын отчетторду берүү.

5. Буйруктун аткарылышына көзөмөл жүргүзүү министрдин орун басары О.В. Горинге жүктөлсүн.

Министр

Т.А Батыралиев

Облустук, райондук, шаардык үй-бүлөлүк медицина жана жалпы дарыгерлер практикалык борборлорунун ден соолукту чыңдоо боюнча 2016-жылга иш планы

Мөөнөтү	Иш-чаралардын аттары	Аракеттер	Жооптуулар	Өтүүчү жери	Каржылоо булактары
1. «Ден соолук» программасынын багыттары боюнча					
<i>1.1. Кургак учук оорусунун алдын алуу</i>					
Март	«Кургак учуктан өзүбүздү сактайбыз»	Обл, рай ДЧК адистерине рефреш-тренинг ДЧКнин, ҮДТ/ФАПтын адистерин, АДК, КДКнин мүчөлөрүн окутуу МБМларды басып чыгуу	РДЧБ/ РДЧБ ТФ Обл ҮМБ/ДЧК ҮМБ, ЖДПБ РДЧБ	Обл ҮМБ Райондук, борборлордо, шаарларда, айылдарда Бишкек ш.	ДКЖА/SDC долбоору ДКЖА/SDC долбоору SWAP долбоору
<i>1.2. Эне жана баланы коргоо</i>					
Январь-февраль	а) «Кош бойлуу мезгилинде коркунучтуу белгилер...»	Обл, рай ДЧК адистерине рефреш-тренинг ДЧКнин, ҮДТ/ФАПтын адистерин, АДК, КДКнин мүчөлөрүн окутуу	РДЧБ/ РДЧБ ТФ Обл ҮМБ/ДЧК ҮМБ, ЖДПБ РДЧБ	Обл ҮМБ Райондук, борборлордо, шаарларда, айылдарда	ДКЖА/SDC долбоору ЮНИСЕФтин Түштүк кеңсеси ҮМБ /ЖДПБ бюджети
Февраль-октябрь	Санитария жана гигиена боюнча иш аракеттер	Обл, рай ДЧК адистерине рефреш-тренинг ДЧК, ҮДТ/ФАПтын адистерин, АДК, КДКнин мүчөлөрүн окутуу	КДКА Обл ҮМБ/ДЧК ҮМБ, ЖДПБ РДЧБ	Обл ҮМБ Нарын, ОШ, Баткен, Жалал-Абад облустары Райондук, борборлордо, шаарларда, айылдарда	АгроГоризонт КДКА

Облустук, райондук, шаардык үй-бүлөлүк медицина жана жалпы дарыгерлер практикалык борборлорунун ден соолукту чыңдоо боюнча 2016-жылга иш планы

Мөөнөтү	Иш-чаралардын аттары	Аракеттер	Жооптуулар	Отүүчү жери	Каржылоо булактары
1. «Ден соолук» программасынын багыттары боюнча					
<i>1.1. Кургак учук оорусунун алдын алуу</i>					
Март	«Кургак учуктан өзүбүздү сактайбыз»	Обл, рай ДЧК адистерине рефреш-тренинг ДЧКнин, ҮДТ/ФАПтын адистерин, АДК, КДКнин мүчөлөрүн окутуу МБМларды басып чыгуу	РДЧБ/ РДЧБ ТФ Обл УМБ/ДЧК УМБ, ЖДПБ РДЧБ	Обл УМБ Райондук, борборлордо, шаарларда, айылдарда Бишкек ш.	ДКЖА/SDC долбоору ДКЖА/SDC долбоору SWAP долбоору
<i>1.2. Эне жана баланы коргоо</i>					
Январь-февраль	а) «Кош бойлуу мезгилинде коркунучтуу белгилер...»	Обл, рай ДЧК адистерине рефреш-тренинг ДЧКнин, ҮДТ/ФАПтын адистерин, АДК, КДКнин мүчөлөрүн окутуу	РДЧБ/ РДЧБ ТФ Обл УМБ/ДЧК УМБ, ЖДПБ РДЧБ	Обл УМБ Райондук, борборлордо, шаарларда, айылдарда	ДКЖА/SDC долбоору ЮНИСЕФтин Түштүк кенсеси УМБ /ЖДПБ бюджети
Февраль-октябрь	Санитария жана гигиена боюнча иш аракеттер	Обл, рай ДЧК адистерине рефреш-тренинг ДЧК, ҮДТ/ФАПтын адистерин, АДК, КДКнин мүчөлөрүн окутуу	КДКА Обл УМБ/ДЧК УМБ, ЖДПБ РДЧБ	Обл УМБ Нарын, ОШ, Баткен, Жалал-Абад облустары Райондук, борборлордо, шаарларда, айылдарда	АгроГоризонт КДКА

1.3. Журөк кан тамыр ооруларынын алдын алуу

Сентябрь	а) «Өзүңдүн кан басымыңды билип ал»	Обл, рай ДЧК адистерине рефреш-тренинг ДЧКнин, ҮДТ/ФАПтын адистерин, АДК, КДКнин мүчөлөрүн окутуу МБМларды басып чыгуу	РДЧБ/ РДЧБ ТФ Обл ҮМБ/ДЧК ҮМБ , ЖДПБ РДЧБ	Обл ҮМБ Райондук, борборлордо, шаарларда, айылдарда Бишкек ш.	ДКЖА/SDC долбоору ҮМБ/ЖДПБ бюджети SWAP долбоору
Жыл ичинде	Иш ордунда кан басымын өлчөө.	КДК аркылуу маалымдандыруу кампаниясы	ҮМБ/ДЧК, КДК	Шаарлар райондук борборлордун уюмдарында	

1.4. АИВ/ЖИКСтин алдын алуу

Ноябрь-декабрь	“АИВ дарылоо жана дарт аныктоо, жугуу жолдору” “АИВ-жуктуруу жана ЖЖЖИнин алдын алуу”. “АИВтин энеден балага жугуу жолдорунун алдын алуу”. “АЖАды кодулоо жана укугун басмырлоо”.	Рай ДЧК адистери үчүн рефреш-тренинг ДЧКадистери АДК мүчөлөрүн окутуу Мониторингдик кыдыруулар	Обл ҮМБ/ДЧК Рай ҮМБ/ДЧК РДЧБ/РДЧБ ТФ, обл ДЧК РДЧБ Рай ҮМБ/ДЧК	Обл ҮМБ Райондук, борборлордо, шаарларда, айылдарда	ҮМБ /ЖДПБ бюджети
----------------	--	--	--	--	--------------------------

2. Инфекциялык ооруларды алдын алуу

Январь-апрель	Эхинококкозду алдын алуу	Райондук, шаардык ДЧК үчүн рефреш-тренинг Мониторинг жүргүзүү	Обл ҮМБ/ДЧК РДЧБ/РДЧБТФ, обл ДЧК	Обл ҮМБ Райондук борборлор, шаарлар	Айыл-чарба министирлиги, ДБ
Эпид ситуацияга жараша	Жугуштуу ичеги карын ооруларын алдын алуу	Алдын алуу иш чараларын уюштуруу ММК (теле, радио, газета) менен иштөө МБМларды басып чыгуу Санитария жана гигиена программасы боюнча аракеттер алгоритминин алкагында АДК, ДЧК, КДК адистеринин иш-чараларын иштеп чыгуу жана жайылтуу	Обл, рай, шаар ҮМБ, ЖДПБ РДЧБ	шаарларда, райондук борбордо, айылдарда Бишкек ш. Баткен Ош Жалал-Абад обл.	Ар кайсы каржы булактары ЮНИСЕФтин Түштүк кеңсеси

3. ДЧК/АДК уюштуруучулук потенциалын өнүктүрүү

январь	Үй-бүлөлүк медицина борборунун (ҮМБ) ден соолукту чыңдоо боюнча иш-чаралардын сапатын жогорулатуу	Облустук ҮМБнун директордун орун басары, ДЧК адистери менен семинар-кеңешме	РДЧБ	Бишкек ш.	ДКЖА/SDC
апрель	РДК/АДК нын 2015-жылдагы иш-аракеттерин баалоо, 2016 –жылга “АДКнин ишмердүүлүгүн пландоо.”	Обл, рай ДЧК адистерине рефреш-тренинг Райондук ДЧК адистеринин айылдарга чыгуусу	РДЧБ, КАДК, ҮМБ/ДЧК	ОҮМБ Айылдарда РДКда	ДКЖА/SDC долбоору ҮМБ/ЖДПБ бюджет

октябрь	Баштапкы медико-санитардык жардам (БМСЖ) менен РДК/АДКнын биргелешкен аракеттерин күчөтүү	Обл, рай ДЧК адистерине тренинг	РДЧБ, Обл., Рай УМБ/ЖДПБ	РДКда айылдарда	ДКЖА/SDC КАДК
декабрь	Ден соолукту чындоо боюнча БМСЖнын денгээлинде иштерди күчөтүү	УМБнун директорлору үчүн семинар	РДЧБ/РДЧБТФ	Бишкек ш.	ДКЖА/SDC
ноябрь	Калктын ден соолугун тамекинин зыяндуулугунан коргоо	Нарын, Ысык-Көл, Талас, Чүй ДЧК адистерине тренинг	РДЧБ	Бишкек ш.	КДФ

4. Текшерүү жана баалоо (мониторинг)

июнь	«Ден соолук» программасынын аткарылышын мониторинг жүргүзүү	ДЧКадистеринин телефон менен мониторингге чыгуусу	РДЧБ, ОУМБ, РДЧК	Тандалган айылдарда	ДКЖА/SDC
Квартал сайын	«Ден соолук» программасынын аткарылышын көзөмөлдөө	Медкеңешмеде ДЧКадистеринин иштерин угуу	УМБ, ЖДПБ	Шаарларда, райборлордо, айылдарга	
Ай сайын	Программалардын аткарылышын көзөмөлдөө	Мониторинг жүргүзүү	РДЧК		ДКЖА

5. Мектептерге ден соолук маселелерин жайылтуу

Январь-февраль	“Сергек жашоо мүнөзү	Облустук, райондук, шаардык билим берүү кызматынын жетекчилери менен тегерек стол	РДЧБ/РДЧБТФ	Ош, Бишкек	ДКЖА/SDC
		Облустук, райондук, шаардык ДЧК адистерине семинар	РДЧБ	Облустарда	ДКЖА/SDC
	Ден соолукту сактайлы	Мектептердин уюштуруу завучу, класс жетекчилерге семинар	ДЧК адистери	Шаар, райондордо	ДКЖА/SDC

	«Гигиена жана санитария» программасы	Мектептердин баштапкы класстарынын завучтарына семинар	ДЧК адистери	Шаар, райондордо	ДКЖА/SDC
Май	Программанын натыйжалуулугун баалоо	Мектептерде мониторинг жүргүзүү	РДЧБ, ҮМБ/ДЧК Класс жетекчилери	Тандалган мектептерде	ДКЖА/SDC
декабрь	АИВ-жуктурууну алдын алуу (Коопсуздук жүрүшү)	Мектептерге сабак	Областтык, райондук ДЧК	9-11 класстары	
ССМнин. буйругуна ылайык	Аккорддук күндөр	КРССМнин 9.02.11 жылдагы № 51 буйругу менен бекитилген жобосундагы иш-чаралар	Областтык, райондук ДЧК	Шаарларда, Райондук борборлордо айылдарда	Ар кайсы каржы булактары ҮМБ/ЖДПБ бюджетти

Кыскартуулардын тизмеси:

ДКЖА/SDC долбоору – «Ден соолук көйгөйлөрү боюнча жамааттардын аракеттери» долбоору, кызматташуу боюнча Швейцардык бюро

КФД – Кыргыз-Фин долбоору

ИЭОБД долбоор – инфекциялык эмес оорулар боюнча долбоор

ДЧК – ден соолукту чыңдоо кабинети

РДЧБ – Республикалык ден соолукту чыңдоо борбору

РДЧБТФ – РДЧБнын Түштүк филиалы

ҮМБ – үй-бүлөлүк медицина борбору

ЖДПБ – жалпы дарыгерлер практикалык борбору

АДК – айылдык ден соолук комитети

КАДКА – Кыргызстан АДК ассоциациясы

АИВ – Адамдын иммунукем вирусу (ВИЧ)

БМСЖ – Баштапкы медико-санитардык жардам

АЖА – АИВ менен жашаган адамдар (АИВ жуктуруп алган адамдар)